

Gospodarka ściekowa w gminie w ustaleniach dokumentów planistycznych

Jurand Skąłacki
Szczyrk, dnia 22 - 23 maja 2019 r.

ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z treścią **art. 15 ust. 2 pkt 10** ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 1945 ze zm.):

2. W planie miejscowym określa się obowiązkowo:

10) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;".

Treść powyższego upoważnienia ustawowego została dookreślona w treści rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. 2003 r., Nr 164, poz. 1587), który w **§ 4 pkt 9** stanowi, że ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej powinny zawierać:

- a) określenie układu komunikacyjnego i **sieci infrastruktury technicznej wraz z ich parametrami** oraz klasyfikacją ulic i innych szlaków komunikacyjnych,
- b) określenie warunków powiązań układu komunikacyjnego i **sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym**,
- c) wskaźniki w zakresie komunikacji i **sieci infrastruktury technicznej**, w szczególności ilość miejsc parkingowych w stosunku do ilości mieszkań lub ilości zatrudnionych albo powierzchni obiektów usługowych i produkcyjnych;

ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie odprowadzania nieczystości, reguluje **art. 5 ust. 1 pkt 2** ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 1454 ze zm.),

- Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do **istniejącej sieci kanalizacyjnej** lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest **technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona**, wyposażenie nieruchomości w **zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych** lub **w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych**.
- Ewentualny **nakaz podłączenia** do istniejącej kanalizacji wydaje **organ wykonawczy gminy w drodze decyzji administracyjnej**, stosownie do **art. 5 ust. 7** ww. ustawy

Nie jest rolą prawodawcy miejscowego, w drodze aktu planistycznego regulowanie kwestii uregulowanych już ustawowo.

Ustawodawca zagwarantował właścicielom nieruchomości, w przypadku braku możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej, możliwość wyposażenia nieruchomości w przydomową oczyszczalnię ścieków.

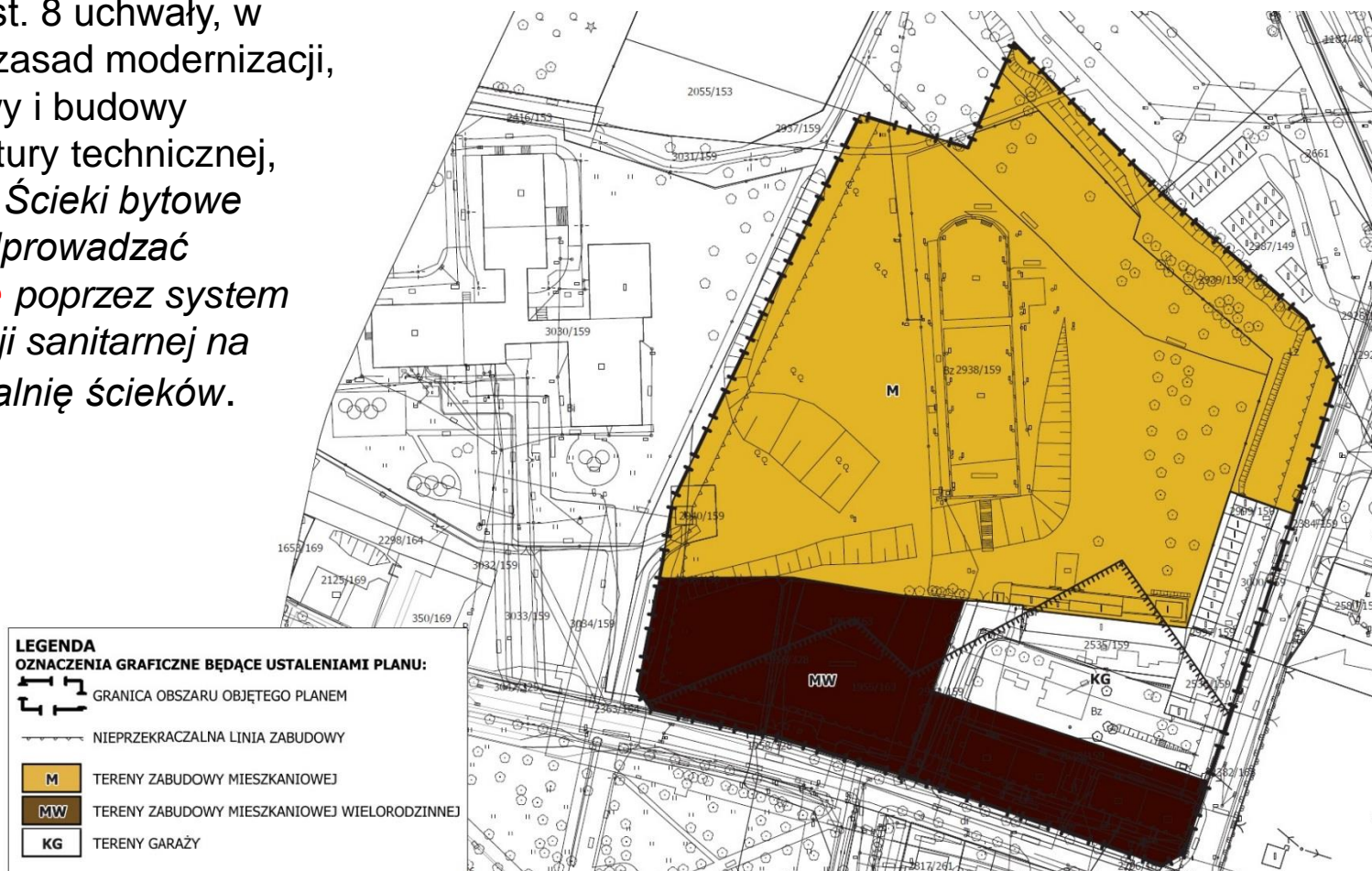
rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.

w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Na możliwość taką wskazują także przepisy zawarte w § 26 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.). Norma ta stanowi, iż w razie braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej i **kanalizacyjnej** działka, może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, a także **zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków.**

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W § 18 ust. 8 uchwały, w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej, ustalono: Ścieki bytowe należy odprowadzać **wyłącznie** poprzez system kanalizacji sanitarnej na oczyszczalnię ścieków.

IFIII.4131.1.49.2018

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

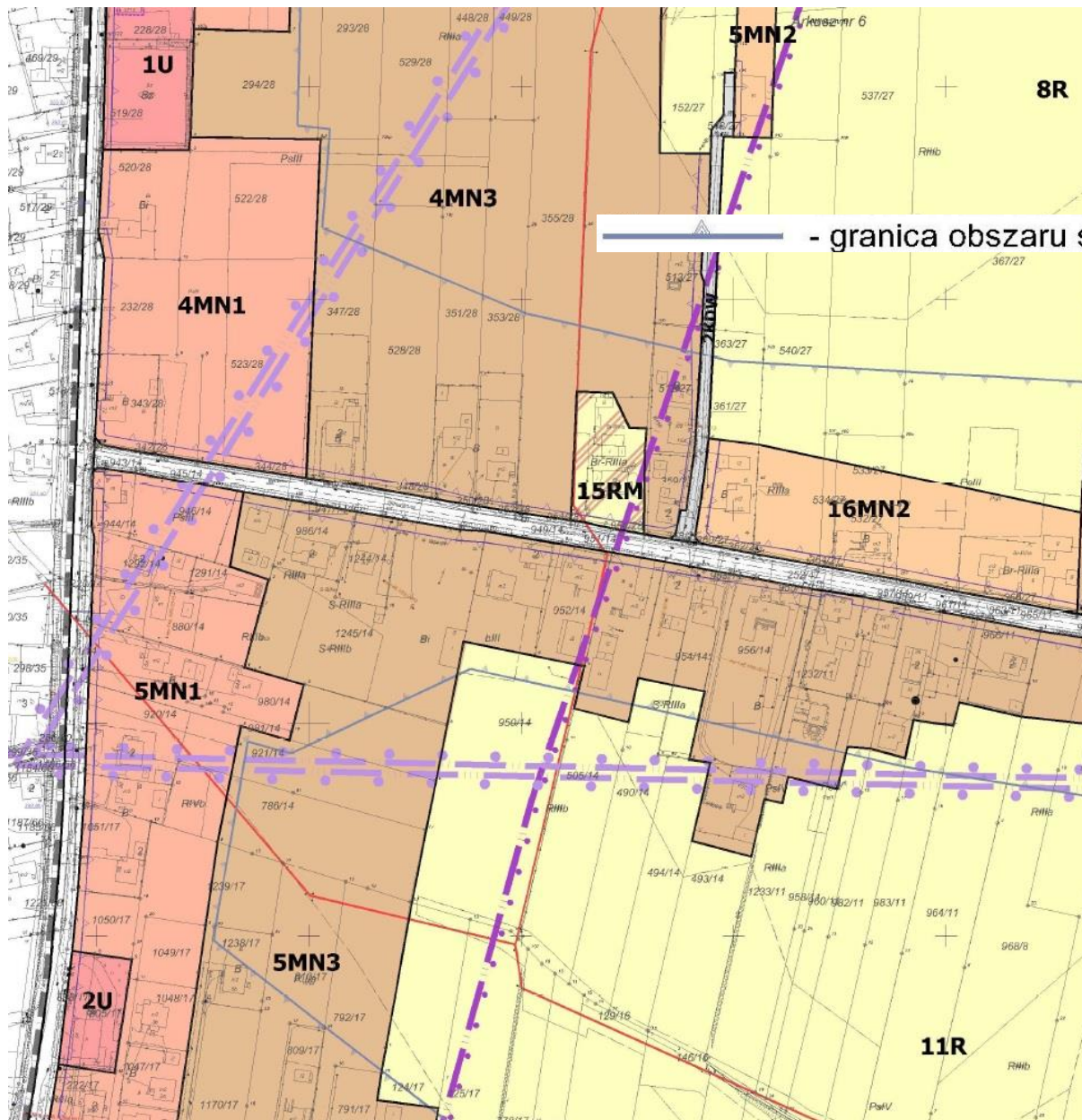

W zapisach planu miejscowego, dotyczących **zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej § 9**, w tym w § 9 ust. 2 pkt 1 lit. b ustalono, iż:

ścieki bytowe należy odprowadzać **wyłącznie projektowanym systemem kanalizacji sanitarnej** na gminną oczyszczalnię ścieków.

IFIII.4131.1.95.2018

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

- granica obszaru systemowego odprowadzania ścieków.

IFIII.4131.1.1.2019

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W zapisach planu miejscowego, dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w § 11 ust. 2 pkt 7 ustalono:

„ w zakresie odprowadzania ścieków:

a) dla terenów oznaczonych na rysunku planu w granicach obszaru systemowego odprowadzania ścieków *ustala się* odprowadzanie ścieków przemysłowych wstępnie oczyszczonych do wymaganych standardów i ścieków bytowych do kolektorów sieci kanalizacji sanitarnej znajdującej się w obszarze objętym planem lub poza tym obszarem, z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej poza obszarem objętym planem, poprzez przyłącza lub budowę sieci kanalizacyjnej o przekroju nie mniejszym niż \varnothing 160 mm dla kanalizacji grawitacyjnej lub \varnothing 90 mm dla kanalizacji tłocznej,

b) w terenie *nie objętym zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej dopuszcza się:*

- do czasu jego realizacji tymczasowe odprowadzanie ścieków do szczelnych bezodpływowych zbiorników z nakazem ich opróżniania i transportu ścieków do stacji zlewnych lub oczyszczalni ścieków,
- odprowadzanie ścieków do indywidualnej oczyszczalni ścieków.”

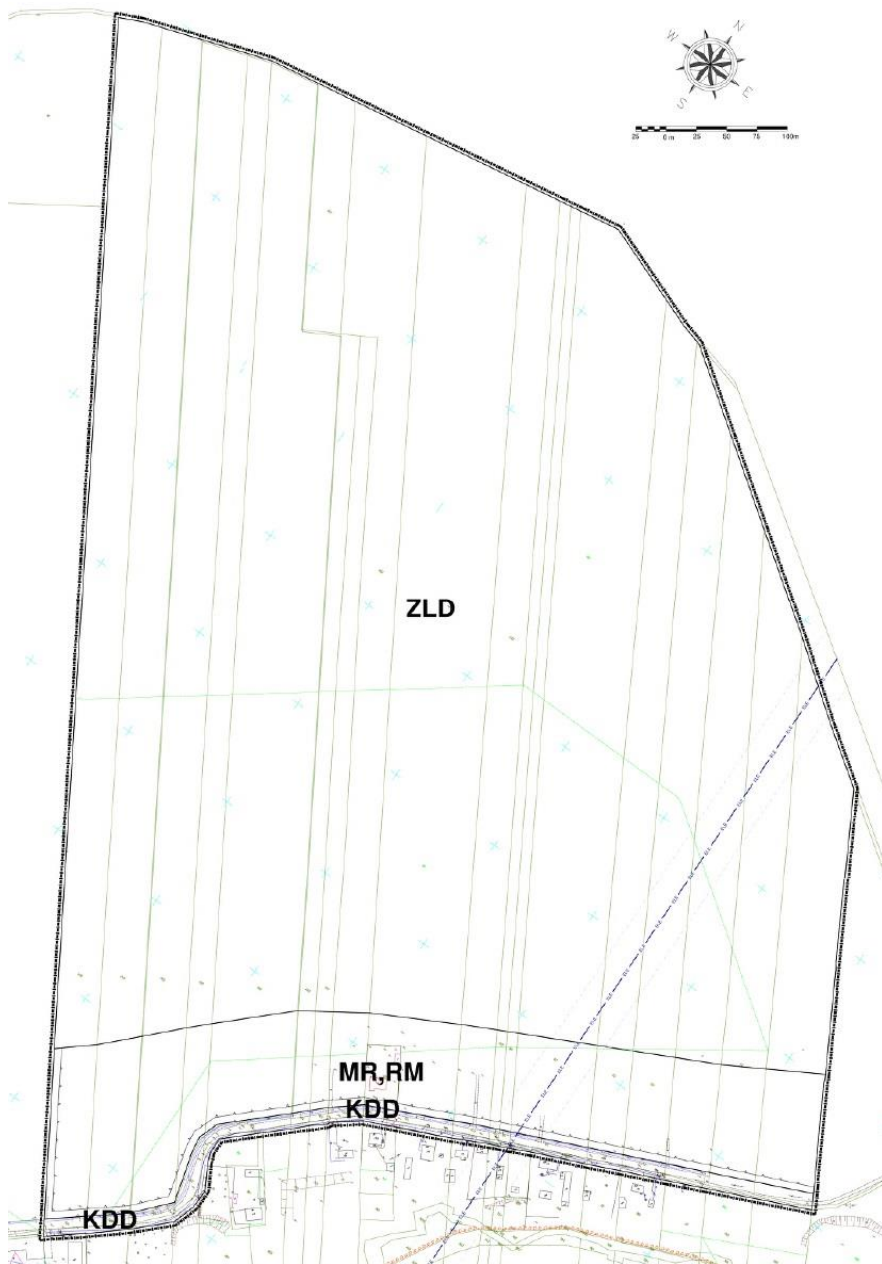
Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego -wyjaśnienie

Kwestionowanym przepisem uchwały, na terenach znajdujących się w granicach obszaru systemowego odprowadzania ścieków ustalono odprowadzanie ścieków do kolektorów sieci kanalizacji sanitarnej, natomiast w obszarze nie objętym zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych bezodpływowych zbiorników do czasu jego realizacji oraz do indywidualnych oczyszczalni ścieków.

Na możliwość wyposażenia nieruchomości w szczelny zbiornik bezodpływowy lub przydomową oczyszczalnię ścieków w przypadku braku możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej, wskazują także przepisy zawarte w § 26 ust. 3 rozporządzenia z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.).

Norma ta stanowi, iż w razie braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej działka, może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, a także **zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków.**

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

	granica obszaru objętego planem
	linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i o różnym zasadach zagospodarowania
	nieprzekraczalne linie zabudowy
MR, RM	tereny zabudowy rekreacji indywidualnej i zabudowy zagrodowej
ZLD	tereny zalesień
	granica strefy "OW" ochrony konserwatorskiej
KDD	tereny dróg publicznych - drogi gminne dojazdowe
	linia energetyczna 110kV
	granice stref bezpieczeństwa

W zapisach planu miejscowego, dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej w § 8 pkt 2 ustalono:

*„odprowadzanie ścieków komunalnych (za wyjątkiem wód opadowych i roztopowych) z **obszarów przewidzianych do skanalizowania** – do systemu kanalizacji zbiorczej, z dopuszczeniem jako rozwiązania tymczasowego odprowadzenia ścieków do bezodpływowych zbiorników do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych”.*

Dodatkowo w § 8 pkt 3 uchwały ustalono:

*„odprowadzanie ścieków komunalnych (za wyjątkiem wód opadowych i roztopowych) z **pozostałych obszarów** – do systemów indywidualnych, w tym odprowadzenie ścieków do bezodpływowych zbiorników do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych lub oczyszczanie ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków”.*

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego -wyjaśnienie

1. Przepisem § 8 pkt 2 uchwały, dopuszczono odprowadzanie ścieków komunalnych **tylko do bezodpływowych zbiorników** do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych **jako rozwiązania tymczasowego** i zaznaczając, że regulacja dotyczy **wyłącznie obszarów przewidzianych do skanalizowania**. Natomiast z przepisu § 8 pkt 3 uchwały wynika, że **z pozostałych obszarów**, odprowadzanie ścieków ma następować do systemów indywidualnych (tj. do bezodpływowych zbiorników do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych lub do przydomowych oczyszczalni ścieków). Jednak ani z rysunku planu, ani z treści planu nie wynika, które **obszary zostały przewidziane do skanalizowania** (brak jakiegokolwiek ich oznaczenia czy wskazania), a tym samym, gdzie obowiązują ograniczenia w sposobie odprowadzania ścieków oraz które tereny stanowią – **pozostałe obszary (poza obszarami przewidzianymi do skanalizowania)**, na których przewidziano odprowadzanie ścieków zgodnie z przepisami *ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie*. Z ustaleń planu nie wynika zatem, w oparciu o które jego regulacje – § 8 pkt 2 czy § 8 pkt 3 – ma następować odprowadzanie ścieków komunalnych z terenu MR, RM (tereny zabudowy rekreacji indywidualnej i zabudowy zagrodowej) objętego planem.

2. Ponadto w § 8 pkt 2 uchwały dopuszczono wyłącznie, i jako rozwiązanie tymczasowe, odprowadzanie ścieków do bezodpływowych zbiorników do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych. Wskazany zapis jest sprzeczny z przepisami *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie*, ponieważ wyeliminował możliwość wykorzystania zagwarantowanego ustawowo odprowadzania ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków, a rozwiązanie bezodpływowych zbiorników traktuje jako rozwiązanie tymczasowe, co również jest ze wskazaną ustawą sprzeczne.

ustawa Prawo geologiczne i górnicze GZWP

ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. **Prawo geologiczne i górnicze** (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz. 868)

Art. 95

1. Udokumentowane złoża kopalin oraz **udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych**, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, w celu ich ochrony **ujawnia się** w:

- 1) studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- 2) miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz
- 3) planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

Art. 90

1. Dokumentację hydrogeologiczną sporządza się w celu:

- 2) określenia warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym:
- g) ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,

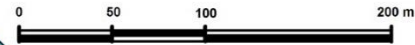
2. Dokumentacja hydrogeologiczna, zależnie od celu jej sporządzenia, określa w szczególności:

- 5) granice projektowanych stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych;

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

RYSUNEK PLANU

skala 1 : 2 000

Obszar 2

OZNACZENIA

USTALENIA RYSUNKU PLANU

	Granica obszaru objętego planem miejscowym
	Linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania
	Nieprzekraczalne linie zabudowy
	MN Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
	Up Tereny usług publicznych
	ZP Tereny zieleni urządzonej
	ZW Tereny zieleni naturalnej nadwodnej
	Kp Tereny parkingu
	WS Tereny wód powierzchniowych

	Tereny dróg publicznych Z - zbiornicza L - lokalne
	Drogi wewnętrzne
	Tereny infrastruktury technicznej - elektroenergetyka
	Kapliczka objęta ochroną ustawieniami planu

OZNACZENIA INFORMACYJNE

	Granica obszaru zmiendorowanego
	Napowietrzne sieci elektroenergetyczne średniego napięcia
	Stacje transformatorowe

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

3. W zakresie ochrony wód podziemnych, w tym ze względu na położenie obszaru planu w granicach **Głównego Zbiornika Wód Podziemny Nr** oraz w zasięgu triasowego Głównego Użytkowego Piętra Wodonośnego charakteryzującego się brakiem izolacji oraz bardzo wysokim stopniem zagrożenia antropogenicznego, ustala się:

- 1) zakaz odprowadzania ścieków bezpośrednio do gruntu i wód powierzchniowych;
- 2) zakaz lokalizacji przydomowych i lokalnych oczyszczalni ścieków z systemem doczyszczania ścieków w gruncie;**
- 3) dopuszcza się używanie szczelnych zbiorników bezodpływowych;
- 4) zakaz lokalizacji inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne lub mogących pogorszyć stan środowiska wodnego.

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

§ 24.

4. Ustala się następujące zasady w zakresie **odprowadzania ścieków sanitarnych**:

1) **docelowe** odprowadzenie ścieków sanitarnych poprzez gminny system kanalizacyjny do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej poza granicą planu, kanalizacją grawitacyjno – tłoczną, w systemie kanalizacji rozdzielczej,

2) **do czasu realizacji systemu**, o którym mowa w pkt. 1 dopuszcza się unieszkodliwianie ścieków w obrębie własnej działki za pomocą szczelnych zbiorników lub przydomowych oczyszczalni ścieków z zastrzeżeniem ustaleń § 9 ust. 3 pkt 2,

5. W zakresie **odprowadzenia wód opadowych i roztopowych** ustala się:

1) odbiornikiem wód opadowych, poprzez projektowaną kanalizację deszczową będzie ciek i dalej rzeka,

2) stosowanie systemów odwodnień powierzchniowych z rozsączaniem wody w gruncie w granicach nieruchomości gruntowej,

3) dopuszczenie stosowania zbiorników retencyjnych na wody opadowe;

4) dopuszcza się realizację lokalnych systemów odwodnień obejmujących więcej niż jedną nieruchomość gruntową, w tym również takich, które zmieniają stan wody na gruncie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

ustawa Prawo wodne - aglomeracja

Przepisy **art. 86** i następne ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 2268 ze zm.)

- **Aglomeracja** należy przez to rozumieć teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków
- Aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców **powyżej 2000** powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych.
- Aglomeracje wyznacza **rada gminy**, w drodze uchwały.
- Uchwała jest **aktem prawa miejscowego**.
- Wyznaczenie aglomeracji następuje po uzgodnieniu przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z Wodami Polskimi, a w zakresie obszarów objętych przynajmniej jedną formą ochrony przyrody z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.
- W celu wyznaczenia aglomeracji zainteresowane gminy zawierają porozumienie.

ustawa Prawo wodne

ZAKAZ WPROWADZANIA ŚCIEKÓW

Art. 75

Zakazuje się wprowadzania ścieków:

1) bezpośrednio do wód podziemnych;

2) do wód:

- a) powierzchniowych, jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z istniejących form ochrony przyrody, stref ochrony zwierząt łownych albo ostoi utworzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także stref ochronnych ujęć wody ustanowionych na podstawie art. 135 ust. 1 oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych ustanowionych na podstawie art. 141 ust. 1,
- b) powierzchniowych w obrębie kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli i plaż publicznych nad wodami oraz w odległości mniejszej niż 1 kilometr od ich granic,
- c) stojących,
- d) jezior, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny,
- e) cieków naturalnych oraz kanałów będących dopływami jezior, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny;

3) do ziemi:

- a) zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 1, jeżeli byłoby to niezgodne z warunkami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 2,
- b) jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z istniejących form ochrony przyrody, stref ochrony zwierząt łownych albo ostoi utworzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także stref ochronnych ujęć wody ustanowionych na podstawie art. 135 ust. 1 oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych ustanowionych na podstawie art. 141 ust. 1,
- c) jeżeli stopień oczyszczania ścieków lub miąższość utworów skalnych nad zwierciadłem wód podziemnych nie stanowi zabezpieczenia tych wód przed zanieczyszczeniem,
- d) w pasie technicznym,
- e) w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz plaż publicznych nad wodami.

ZAKAZ WPROWADZANIA WÓD OPADOWYCH

art. 75a

Zakazuje się wprowadzania wód opadowych lub roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych:

- 1) bezpośrednio do wód podziemnych;
- 2) do urządzeń wodnych, o ile wody te zawierają substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 1, jeżeli byłoby to niezgodne z warunkami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 4.

ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z treścią **art. 15 ust. 2 pkt 10** ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
(tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 1945 ze zm.):

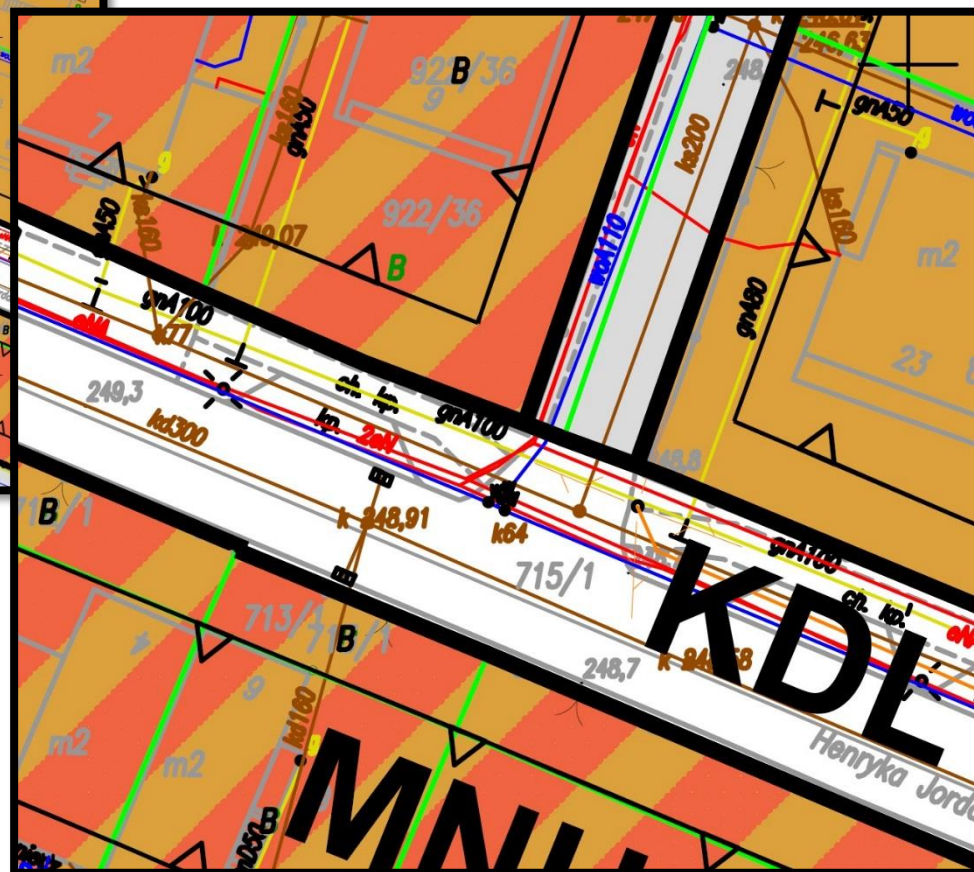
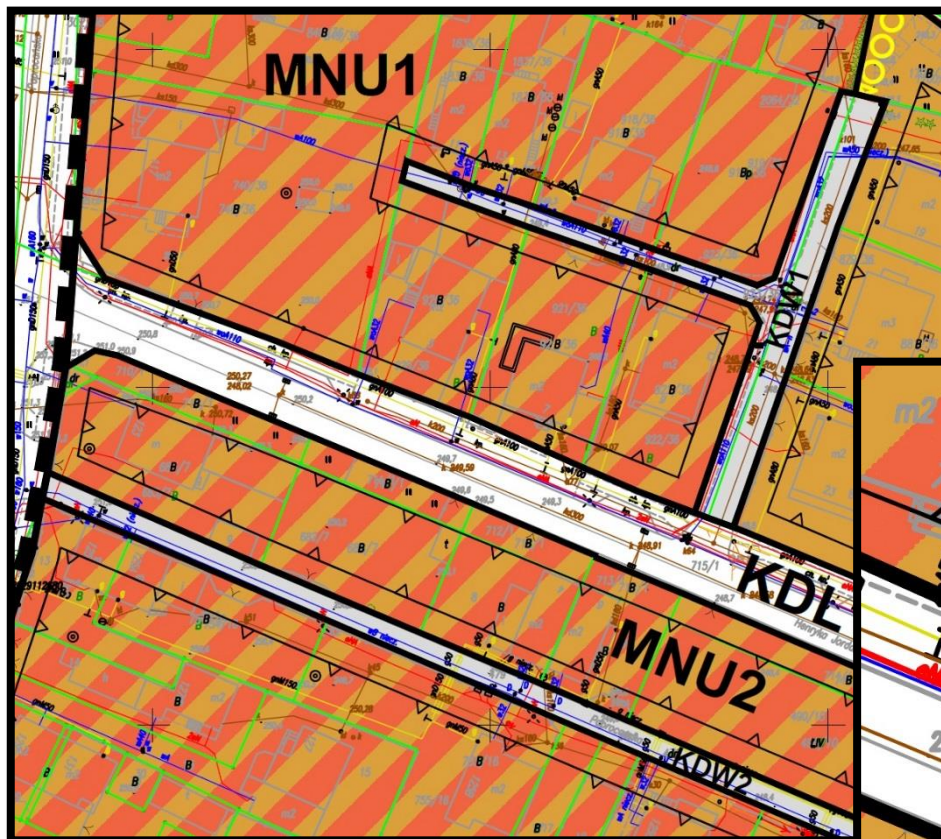
2. W planie miejscowym określa się obowiązkowo:

10) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;".

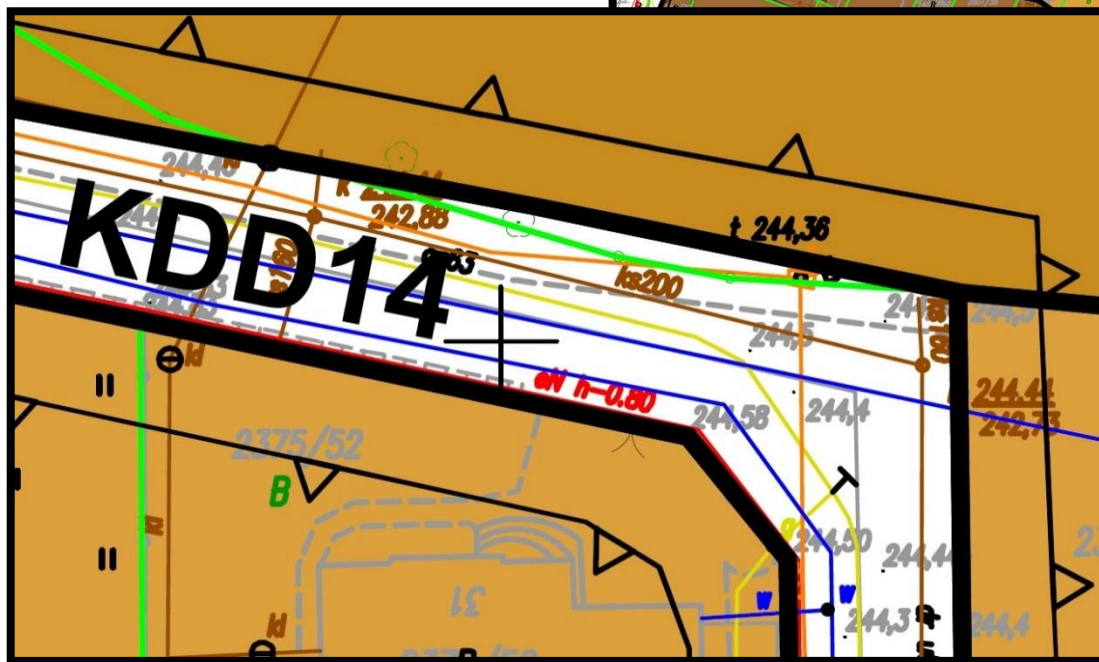
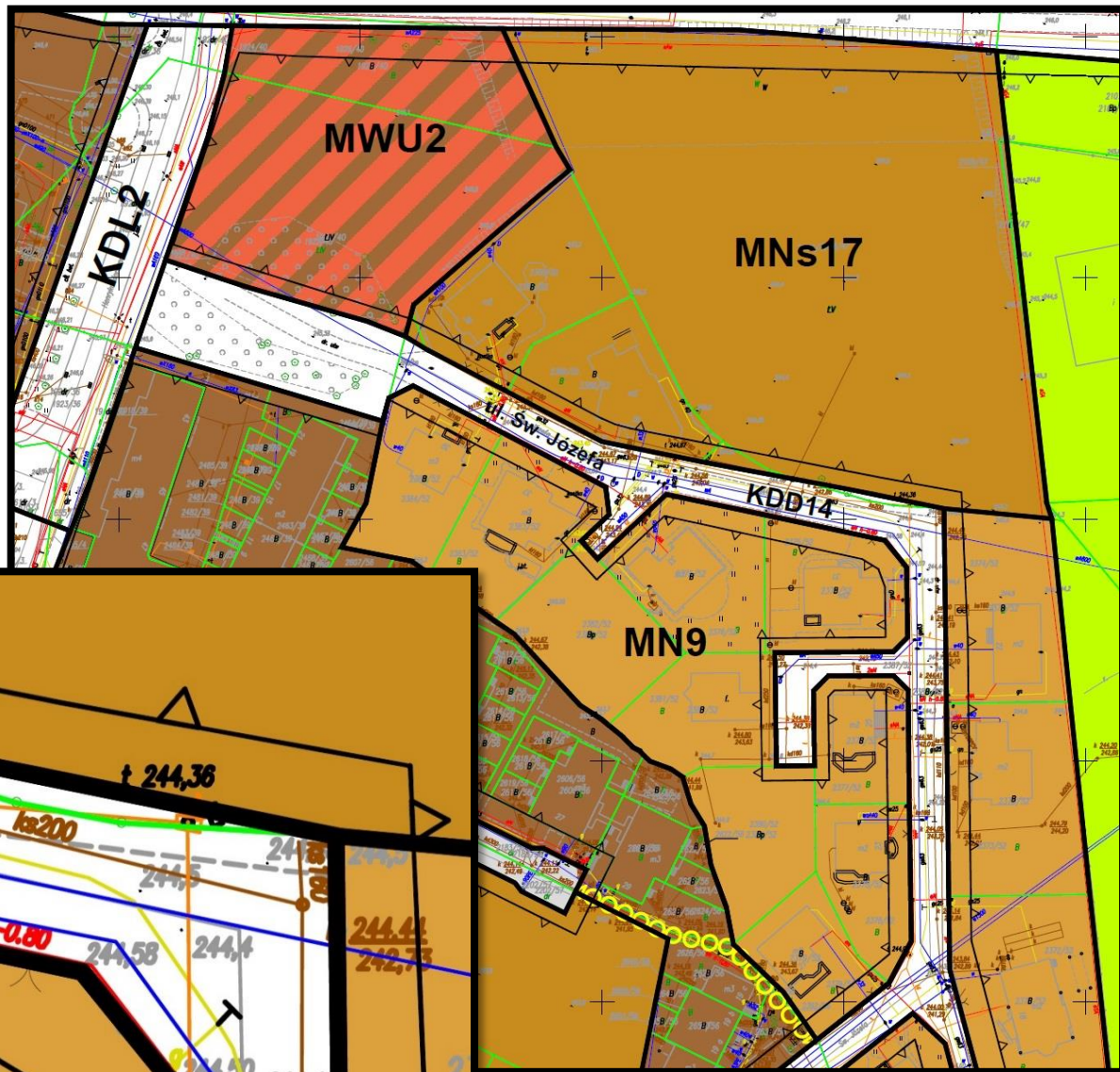
Treść powyższego upoważnienia ustawowego została dookreślona w treści rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. 2003 r., Nr 164, poz. 1587), który w **§ 4 pkt 9** stanowi, że ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej powinny zawierać:

- a) określenie układu komunikacyjnego i **sieci infrastruktury technicznej wraz z ich parametrami** oraz klasyfikacją ulic i innych szlaków komunikacyjnych,
- b) określenie warunków powiązań układu komunikacyjnego i **sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym**,
- c) wskaźniki w zakresie komunikacji i sieci infrastruktury technicznej, w szczególności ilość miejsc parkingowych w stosunku do ilości mieszkań lub ilości zatrudnionych albo powierzchni obiektów usługowych i produkcyjnych;

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Przykłady z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

5) w zakresie **odprowadzenia ścieków komunalnych** – dopuszczenie odprowadzenia do istniejącej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w poprzez sieć kanalizacji sanitarnej, a w szczególności do istniejących kanałów sanitarnych:

Ø110 mm, Ø150 mm, Ø160 mm, Ø200 mm, Ø250 mm, Ø300 mm, oznaczonych na mapie zasadniczej;

6) w zakresie **odprowadzenia wód opadowych lub roztopowych** – zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek budowlanych, z dopuszczeniem odprowadzania do terenów wód powierzchniowych śródlądowych oraz istniejącej sieci kanalizacji deszczowej, w tym istniejących kanałów:

Ø100 mm, Ø110 mm, Ø160 mm, Ø200 mm, Ø315 mm, Ø400 mm, Ø500 mm, Ø630 mm, oznaczonych na mapie zasadniczej;